

8. W roku sprawozdawczym wypromowano 3. doktoraty (1 – p. prof. T. Paszkowska; 2 – ks. prof. A. Rybicki) oraz 6. magisteriów. P. prof. T. Paszkowska pełniła funkcję „Sekretarza” w przewodzie habilitacyjnym ks. J.K. Miczyńskiego (KUL), a ks. prof. J.M. Popławski przygotował 2. recenzje dorobku naukowego w przewodzie habilitacyjnym (ks. J.K. Miczyński [KUL], ks. J. Nowak [UMK]). Poza tym Pracownicy Instytutu przygotowali 3. recenzje rozpraw doktorskich (2 – ks. prof. S. Zarzycki, 1 – ks. prof. J.M. Popławski), 14. recenzji wydawniczych (w tym 4 książki), 2. recenzje pism w procesie beatyfikacyjnym Sł. B. Róży Godeckiej (p. prof. T. Paszkowska i ks. prof. J.M. Popławski). Pracownicy Instytutu są także członkami różnych gremiów naukowych (Towarzystw naukowych oraz Redakcji czasopism naukowych), a także Komisji Uniwersyteckich (ks. prof. A. Rybicki – Członek Uniwersyteckiej Komisji Kształcenia przez Całe Życie) i Wydziałowych (ks. prof. J.M. Popławski – Członek Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia).

KS. ALEKSANDER MICHALAK

Doktorant Instytutu Teologii Duchowości KUL

e-mail: omichalak@o2.pl

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2018.65.5-13>

**SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM:
„DUCHOWOŚĆ ZIEMI ŚWIĘTEJ – DZIECKO”,
ZORGANIZOWANEGO PRZEZ INSTYTUT NAUK BIBLIJNYCH KUL
I INSTYTUT TEOLOGII DUCHOWOŚCI KUL, 30 MAJA 2017 ROKU**

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w dniu 30 maja 2017 roku odbyło się trzecie sympozjum z cyklu „Duchowość Ziemi Świętej”, zatytułowane: „Dziecko”. Swoją obecnością zaszczylicili je i ubogacili wiedzą: ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad – dziekan Wydziału Teologii KUL, ks. prof. dr hab. Mirosław Wróbel, ks. prof. dr. hab. Stefan Szymik, ks. dr Marcin Zieliński i ks. dr Tomasz Bąk – wszyscy z Instytutu Nauk Biblijnych KUL, ks. prof. dr hab. Jarosław M. Popławski, prof. dr hab. Teresa Paszkowska SNMPN, ks. dr hab. Stanisław Zarzycki SAC, prof. KUL, ks. dr hab. Jan Miczyński – wszyscy z Instytutu Teologii Duchowości KUL, ponadto rabin Boaz Pash z Jerozolimy, mgr Renata Łutkiewicz-Kostro (UMSC), o. Mariusz Bartuzi MAfr, ks. inf. Grzegorz Pawłowski, ks. mgr lic. Janusz Sępniak oraz mgr lic. Monika Zajac. Przywitania zaproszonych na sympozjum prelegentów dokonał dyrektor Instytutu Nauk Biblijnych KUL, ks. prof. dr hab. Mirosław S. Wró-

bel, następnie wprowadził wszystkich w tematykę sympozjum, podkreślając, że jest ono wpisane w cykl poświęcony zagadnieniom Ziemi Świętej.

Następnie, po krótkiej modlitwie, oficjalnego rozpoczęcia tegorocznej sesji dokonał ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad – dziekan Wydziału Teologii KUL. W słowie wprowadzającym odwołał się do własnego pobytu w Jerozolimie, gdzie m.in. przyglądał się tamtejszym dzieciom, które niejednokrotnie narażone są na niebezpieczeństwa wynikające z niepokojów politycznych panujących w Ziemi Świętej. Pierwszej części sympozjum przewodniczył ks. prof. Stefan Szymik, który zaprosił do stołu prezydialnego ks. prof. Mirosława Wróbla, ks. dr. Marcina Zielińskiego oraz ks. dr. Tomasza Bąka.

Pierwszy wykład, zatytułowany *Dziecko w Starym i Nowym Testamencie*, wygłosił ks. prof. M. Wróbel. Autor swoje wystąpienie rozpoczął od ukazania szeregu terminów, jakimi określa się dziecko w tekstach biblijnych. Na uwagę zasługuje fakt, że nie znajdziemy w pismach starotestamentalnych słowa „plód”. Zwracał także uwagę na liczne zwyczaje towarzyszące wychowaniu dziecka, począwszy od obrzędu obrzezania i nadania imienia w ósmym dniu życia. Prelegent podkreślał znaczenie dziecka jako daru Bożego dla rodziców. Ono zapewniało ciągłość rodu, stanowiło także przedłużenie imienia rodziców. Z drugiej zaś strony brak potomstwa oznaczał dla rodziny karę Bożą. Kończąc wątek starotestamentalny, autor zwrócił uwagę na wykorzystywanie obrazu dziecka przez wielu proroków, m.in. w prorocत्वach mesjańskich. W drugiej części swojego referatu ks. prof. Wróbel odniósł się do kwestii dziecka, synostwa w Nowym Testamencie. Ukazał mocne akcentowanie przez Ewangelistów relacji Boga Ojca z Jego Synem, której istotą jest miłość. Pokazał także bardzo pozytywny stosunek Jezusa do dzieci. Jezus nie faworyzował nikogo, zniżał się do każdego dziecka i podkreślał pozytywny aspekt dziecięcej prostoty w przyjęciu nauki o Królestwie Bożym.

W kolejnym wystąpieniu, zatytułowanym *Wychowanie dziecka do mądrości. Edukacja dziecka w tradycji mądrościowej*, głos zabrał ks. dr M. Zieliński. Swoje wystąpienie rozpoczął od przywołania postaci G.W. Leibniza, który w historii uchodzi za ostatniego „wiedzącego” wszystko. Następnie, począwszy od czasów Mezopotamii ukazał początki i rozwój edukacji. Zwrócił także uwagę na fakt relacji nauczyciel–uczeń i jej ważność w procesie edukacji. Po tym przeszedł do zagadnień edukacji charakterystycznych dla narodu wybranego. Wykazał, że bardzo ważnym aspektem było wychowanie do religijności poprzez uczenie się Tory na pamięć. Sama edukacja polegała zaś na tym, by dziecko stawało się człowiekiem miłującym mądrość, zapatrzonym w Boga jako jej źródło i stale miało pragnienie pogłębiania swojej wiedzy.

Ostatni referat w tej części sesji, zatytułowany *Do takich należy Królestwo Boże – Dziecko wzorem dla Jezusowego ucznia*, wygłosił ks. dr T. Bąk. Swoje wystąpienie rozpoczął od przedstawienia układu charakterystycznego dla Markowej Ewangelii, w której widzimy rozdźwięk między Jezusem a uczniami. Za przykład podane zostały sceny przemienienia na górze Tabor oraz rozmowa Jezusa z Apostołami z Mk 8,27-33. Dalej autor ukazał perykopy, w których Jezus odwołuje się do dzieci, m.in. uzdrowienie dziewczynki czy też rozmowa z Syrofenicjanką. Prelegent zwracał uwagę na mocne wezwania Mistrza z Nazaretu, by w swojej wierze naśladować

pełną ufności wobec rodziców wiarę dziecka, która ma być znakiem dla każdego ucznia Chrystusa.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się druga część sesji, zatytułowana *Dziecko w Ziemi Świętej*, której przewodniczył ks. prof. M. Wróbel. Do stołu prezydialnego zaproszeni zostali rabin Boaz Pash, mgr Renata Łutkiewicz-Kostro oraz o. Mariusz Bartuzi. Pierwsze wystąpienie – *Dziecko w judaizmie*, należało do rabina B. Pasha. Autor swoją prelekcję oparł na tekstach Talmudu, przytaczając obrazy dziecka tam zawarte. Na ich podstawie ukazywał, iż dziecko postrzegane jest jako ktoś niedoskonały i zarazem potrzebujący rozwoju intelektualnego. Całe jego życie ma być zdobywaniem wiedzy od wszystkich, którzy staną na jego drodze. Prelegent zaznaczał, że proces edukacyjny to szansa spotkania się ze światem. Dobrze jest – według Talmudu – by dziecko miało pewną wolność w odkrywaniu otaczającego je świata. Na zakończenie rabin wykazał, że częstokroć rodzic, patrząc na swoje potomstwo, jest w stanie zobaczyć przedłużenie siebie w przeszłości.

Drugi referat, zatytułowany *Dziecko w chrześcijaństwie*, wygłosiła mgr R. Łukiewicz-Kostro. Jej wystąpienie miało charakter bardzo osobisty, było swoistym świadectwem przeżywania macierzyństwa i towarzyszenia dziecku w procesie wychowania. Autorka podkreśliła wielką wartość życia rodzicielskiego i małżeńskiego, przeżywanego w Bożym świetle. Ukazała także, jak ważne są zasady okazywania miłości dzieciom. Dzieląc się swoim doświadczeniem, wskazała, że niejednokrotnie dziecko bardzo trafnie potrafi obnażyć prawdę o swoich rodzicach.

W ostatnim referacie drugiej części sympozjum temat *Dziecko w islamie* zaprezentował o. Mariusz Bartuzi. Prelegent wyszedł od przedstawienia działalności Ojców Białych na Bliskim Wschodzie i w krajach Maghrebu. Następnie ukazywał, jak z perspektywy islamu patrzy się na dziecko. Zwrócił m.in. uwagę na pogląd, że każdy rodzi się muzułmaninem, a dopiero potem przez złe wychowanie odchodzi od islamu do innej religii. W islamie ważne jest, by od samego początku uczyć dziecko pięciu filarów wiary i wychowywać je na trzech wartościach: miłości do Proroka, do domu Proroka oraz do Koranu.

Po dwóch sesjach nastąpiła dłuższa przerwa, po której rozpoczęła się ostatnia odsłona sympozjum, zatytułowana: *Duchowość dziecka*. Prowadzący tę część ks. prof. J. Popławski zaprosił do stołu prezydialnego prof. Teresę Paszkowską, ks. dr. hab. Stanisława Zarzyckiego SAC, prof. KUL oraz ks. dr. hab. Jana Miczyńskiego. W pierwszym wystąpieniu prof. T. Paszkowska przedstawiła temat: *Dzieciństwo jako kategoria nowego przymierza*. Punktem wyjścia było odwołanie się do rzeczywistości rajskiej, w której nie istniała kategoria dzieciństwa. Następnie prelegentka ukazała Boga jako rodziciela i ludzi jako Jego dzieci. Warunkiem wejścia do królestwa Bożego jest przyjęcie wobec Boga postawy dziecka. W rzeczywistość tę wchodzi się przez chrzest. Ważnym punktem wystąpienia było także rozróżnienie pojęć „dzieciństwo” i „dzieciństwo”. Dzieciństwo jest kategorią rozwojową i swoistym fenomenem społecznym, stanowiącym ruch w stronę dorosłości, dzieciństwo natomiast jest postawą, jaką człowiek przyjmuje wobec Boga.

W kolejnym referacie temat: *Dar dzieciństwa Bożego według katechez chrzcielnych św. Cyryla Jerozolimskiego*, przedstawił ks. dr. hab. S. Zarzycki SAC, prpf. KUL. Na początku ukazana została historia Jerozolimy od 70 roku, po Chrystusie,

do objęcia stolicy biskupiej przez św. Cyryla. Prelegent ukazał wielkość jego postaci potwierdzając ją słowami Jana Pawła II. Następnie przedstawił w sposób syntetyczny przesłanie duchowe katechez chrzcielnych św. Cyryla. Wybrzmiewa z nich prawda o synostwie rzeczywistym Jezusa względem Ojca, a także naszym synostwie względem Boga Ojca, które ma charakter przybrany na mocy Bożej łaski i miłości. Ten niezmierny dar Bożego synostwa otrzymujemy w chrzcie świętym.

W ostatnim referacie ks. dr hab. J. Miczyński ukazał temat: *Droga dziecięctwa w duchowości karmelitańskiej*. Autor bardzo zwięźle przedstawił drogę realizacji w osobistej postawie duchowej daru dziecięctwa Bożego w świetle mistrzów Karmelu. Wykazał, że wyznacznikiem, a wręcz weryfikacją tego czy człowiek naprawdę jest dzieckiem Bożym jest gotowość podjęcia krzyża w życiu. Trzecią sesję zakończył panel dyskusyjny prowadzony przez mgr lic. Monikę Zając, w trakcie którego swoim doświadczeniem podzielili się ks. inf. Grzegorz Pawłowski i ks. mgr lic. Janusz Stępnia.

Po trzech sesjach uczestnicy sympozjum wysłuchali koncertu scholi „Cantus Angelicus” z parafii św. Barbary w Łuszczowie. Podsumowania i zakończenia sympozjum dokonał ks. prof. M. Wróbel, który wezwał wszystkich obecnych do umiejętności takiego patrzenia w oczy dziecka, by dostrzeżać w nich „oczy” Boga oraz uczyć się dziecięcej prostoty w relacji z Nim.